

Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsus

ÜP ja KSH koostamise algataja, ÜP kehtestaja **Saaremaa Vallavolikogu**

raekoda@saaremaavald.ee

452 5002

Saaremaa vald, 93819 Kuressaare linn, Tallinna tn 2

ÜP koostamise korraldaja ning ÜP koostaja **Saaremaa Vallavalitsus**

vald@saaremaavald.ee

452 5000

Saaremaa vald, 93819 Kuressaare linn, Tallinna tn 10

Üldplaneeringuspetsialist **Marita Kallas**

Planeeringuspetsialist **Kätlin Kallas**

katlin.kallas@saaremaavald.ee

Keskkonnaosakonna juhataja **Bert Holm**

bert.holm@saaremaavald.ee

Vallaarhitekt **Mark Gritliht**

mark.gritliht@saaremaavald.ee

Aprill 2019 Kuressaare

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus ja vajalikkus	4
3. Lühiülevaade Saaremaa valla üldplaneeringu alast ja eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldusest	5
3.1 Looduskeskkond	5
3.2 Tehiskeskkond	8
3.3 Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond	10
4. Saaremaa valla üldplaneeringu seosed muude strateegiliste planeerimise dokumentidega	11
5. Saaremaa valla üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju	14
6. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eeldatava ajakava	16
7. Eeldatavalt mõjutatavad isikud, organisatsioonid ja asutused	17
8. Asjaomaste asutuste seisukohad KSH väljatöötamise kavatsuse kohta	20
KSH VTK Lisa 1. Ametiasutuste ettepanekud ÜP lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele ning nendega arvestamine	21

1. Sissejuhatus

Saaremaa vald on moodustunud 12 omavalitsuse – Kuressaare linna, Kihelkonna valla, Laimjala valla, Leisi valla, Lääne-Saare valla, Mustjala valla, Orissaare valla, Pihtla valla, Põide valla, Salme valla, Torgu valla ja Valjala valla – liitumise tulemusena.

Koostatav Saaremaa valla üldplaneering käsitleb kogu valla haldusterritooriumit (suurusega 2712 km²) koos piirneva merealaga. Saaremaa valla koosseisus on Saaremaa, Abruca, Vilsandi, Kõinastu ja hulgaliselt teisi väiksemaid meresaari. Saaremaa vald on Eesti suurima territooriumiga omavalitsusüksus, mis on sisuliselt võrdne Saare maakonnaga (st Saare maakonda kuuluvad veel lisaks Muhu saar ja Ruhnu saar). Saaremaa vallas on üks linn – Kuressaare ja 9 alevikku - Aste, Kihelkonna, Kudjape, Kärla, Leisi, Nasva, Orissaare, Salme, Valjala ning 427 küla.

Saaremaa valla üldplaneering koostatakse kogu valla haldusterritooriumi kohta. Üldplaneeringu ülesannete lahendamisel käsitletakse valda tervikuna mõõdukalt kahaneva asustusega piirkonnana, kus eesmärgiks on järgida eelkõige väljakujunenud asustusstruktuuri ja täiendada seda hoidlikel põhimõtetel. Üldplaneeringu koostamise tasandil tuleb ajaloos esmakordselt käsitleda Saaremaad tervikliku piirkonnana, kus konkureerivad vallad asendatakse koostoimivate ja üksteist toetavate kogukondadega, et saavutada sidusam ruumiline lahendus. Üldplaneeringu eesmärk on soodustada keskkonnasäästlikke lahendusi, eelistades juba olemasoleva hoonestatud keskkonna tihendamist või otstarbekamat kasutamist.

Saaremaa valla üldplaneering ja KSH algatati Saaremaa Vallavolikogu 27.09.2018 otsusega nr 96. Üldplaneeringu koostamise eesmärk on kogu valla territooriumi ruumilist arengut säästvalt ja tasakaalustavalt suunavate põhimõtete ja suundumuste välja töötamine.

Üldplaneeringu koostamisel ja keskkonnamõju strateegilises hindamises kasutatakse rahvusvahelise rannikualade planeerimise projekti Coast4us sisendit ja tulemusi. Nimetatud projekti raames lähtutakse muuhulgas üldplaneeringu eesmärkidest ja ülesannetest, mis puudutavad rannikuala. Projekti raames analüüsitakse ja tuuakse välja võimalikke arengutsenaariume ja teostatakse vajalikke modelleerimisi. Täpne maht ja teostatavad uuringud täpsustuvad projekti jooksul ning üldplaneeringu koostamise protsessi käigus.

Üldplaneeringu ja KSH algatamise otsusega ning planeeringu koostamise käigu ja dokumentidega on võimalik tutvuda Saaremaa Vallavalitsuse veebilehel www.saaremaaavalid.ee. Täiendavat teavet üldplaneeringu ja KSH koostamise korraldamise kohta saab Saaremaa Vallavalitsusest.

2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus ja vajalikkus

Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõike 11 kohaselt algatab haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse üldplaneeringu ühe aasta jooksul kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast arvates ning kehtestab üldplaneeringu kolme aasta jooksul selle algatamisest arvates.

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) §-le 32 on keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi *KSH*) avalikkuse ja asjaomaste asutuste osalusel strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamiseks, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamiseks ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete leidmiseks korraldatav hindamine, mille tulemusi võetakse arvesse strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel ja mille kohta koostatakse nõuetekohane aruanne.

KSH eesmärk (*KeHJS* § 31¹) on: arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel; tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse; edendada säästvat arengut.

KSH strateegiliseks planeerimisdokumendiks on koostatav Saaremaa valla üldplaneering. Lähtudes *KeHJS* § 33 lg 1 punktist 2 tuleb üldplaneeringu koostamisel läbi viia keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille eesmärgiks on üldplaneeringu elluviimisega kaasneva tegevuse keskkonnamõju selgitamine, hindamine ja kirjeldamine.

KeHJS § 33 lg 2¹ kohaselt korraldatakse planeerimisseaduse mõistes planeeringule keskkonnamõju strateegilist hindamist planeerimisseaduses sätestatud korras.

Pärast üldplaneeringu ja KSH algatamist koostab üldplaneeringu koostamise korraldaja KSH väljatöötamise kavatsuse. KSH väljatöötamise kavatsuses märgitakse keskkonnamõju hindamise ulatus ja eeldatav ajakava ning üldplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasneda võiv oluline keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus, võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku alale ja muu planeeringu koostamise korraldajale teadaolev asjasse puutuv teave. KSH väljatöötamise kavatsus on aluseks KSH aruande koostamisele.

3. Lühiülevaade Saaremaa valla üldplaneeringu alast ja eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldusest

3.1 Looduskeskkond

Looduskeskkonna hea seisundi säilitamine ja edasine parandamine on Eesti ruumilise korralduse, asustuse, maakasutuse, transpordi, energeetika ja kogu majanduse arengu üks oluline baastingimus. Üldplaneeringu raames on oluline silmas pidada loodusvarade, väärtuslike põllumaade, maastike ja looduskoosluste säilimist ning rohelise võrgustiku toimimist tagavate meetmete kavandamist. Saaremaad mõjutab pikemas perspektiivis enim võimalik meretaseme tõus. IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) kliimatsenaariumite kohaselt võib aastaks 2030 meretase Hiiumaa rannikul tõusta umbes 5 cm, seevastu 2100 aastaks 25-45 cm. Saaremaal on üleujutusohuga seotud riskipiirkondadeks maa-ala Kuressaare linnas ja Nasva alevikus, lisaks Mullutu-Suurlahe ja Linnulahe äärsed alad. Üleujutuse tekkepõhjuseks on rannikualade üleujutamine meretaseme tõusu tõttu. Üldplaneeringu koostamisel tuleks põhjalikult kaaluda ehituskeeluvööndi vähendamise võimalusi ja põhjendatust rannikupiirkondades ja kalda ääres.

Valdaval osal Saaremaast on aluspõhi kaetud pinnakatte kihiga. Pinnakatte paksus on Saaremaal väga muutlik (mõnest sentimeetrist alvaritel kuni 122,4 meetrini Sõrve poolsaare ürgorgudes), seevastu keskmine tüsedus kuigi suur ei ole kõikides enamasti 5-10 m piires. Saaremaal on teada kokku ligemale kolmkümmend tähelepanuväärset geoloogilist objekti. Kõige silmapaistvam nende hulgas on umbes 2800 aastat tagasi meteoriidi plahvatusest tekkinud Kaali kraater, samuti Vilsandi ja Vaika saarte karstiala ning siluri ajastust pärit Panga, Undva ja Pulli pank.

Saaremaa geoloogilistest iseärasustest tulenev mõju üldplaneeringule ilmneb eelkõige läbi pinnakatte paksuse, mistõttu enamuse saare põhjaveest on tundlik reostuse suhtes. Teine aspekt on rannaalade reljeef. Lauge reljeefiga, mis on valdav Lääne, Lõuna- ja Ida-Saaremaal kaasneb maailamere tõusuga seoses ajas suurenev üleujutuste oht, mida tuleb üldplaneeringu raames silmas pidada. Teisest küljest, pankrannikute levikuga Põhja-Saaremaal kaasneb võimalus teha kaalutletud ettepanekuid ehituskeeluvööndi vähendamiseks, kus sellega ei teki konflikti kaitstavatel loodusobjektidel.

Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2015-2016 kohaselt on kõigi Saare maakonna rannikuvee-kogumite seisund halb. Seisuveekogumitest on kesises ökoloogilises seisundis Oessaare laht, teiste seisuveekogumite seisund on hea või väga hea. Kesise ökoloogilise seisundiga 7 vooluveekogud on Irase peakraav, Leisi, Laugi, Lõve, Pidula, Põduste (alamjooks) jõgi. Kõigi nende veekogude heasse seisundisse jõudmine ei ole 2021. aastaks tõenäoliselt saavutatav.

Eelmises veemajanduskavas perioodiks 2009-2015 olid kesises ökoloogilises seisundis Põduste, Laugi, Võlupe, Maadevahe ja Lõve jõed, Irase peakraav ja Koigi järv. Seega on vahepealsel ajal halvenenud Oessaare lahe ja Pidula jõe ökoloogiline seisund, seevastu paranenud Võlupe ja Maadevahe jõe ning Koigi järve ökoloogiline seisund.

Muhumaad Saaremaast eraldav Väike väin on jagatud tammi poolt kaheks suletud ja omavahel mitte ühenduses olevaks laheks. Väikese väina seisundi parandamise

võimaluste uuringu kohaselt oli väina põhjaosa ökoloogiline seisund fütoplanktoni biomassi alusel hea ja lõunaosa kesine. Põhjataimestikul baseeruv hinnang on nii põhjaku kui lõunapool kesine, põhjaloomastiku puhul oli Väikese väina seisund halvem tammist lõunapool (vastavalt kesine ja hea) ning füüsikalise-keemiliste parameetrite põhjal oli Väikese väina seisund põhjapool tammi parem kui lõunapool (seisund kesine, aga üldfosfori sisaldus lõunapool viitas halvale seisundile). Väikese väina halba seisundit eeldatavalt parandava meetmena on maakonnaplaneeringus kajastatud avad Väikese väina tammis. Vastava uuringu kohaselt suurendaks tammivade ehitamine tammi lähedal veevahetust 5- 50%.

Kaitsmata põhjaveega alad on Saaremaal Karala, Tagamõisa ja Ninase poolsaarel, Kuressaare linnast põhja poole jääv ala kuni Lääne-Saaremaa kõrgustikuni, Tagavere-Randküla piirkond. Nõrgalt kaitstud alad haaravad suurema osa Ida-Saaremaast. Suhteliselt kaitstud ja hästi kaitstud alad on Lääne-Saaremaa kõrgustikul ja Sõrve poolsaarel. Saaremaa maakonnas on neli põhjaveekogumit:

- Siluri Saaremaa põhjaveekogum;
- Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas;
- Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Devoni kihtide all Lääne-Eesti vesikonnas;
- Kesk-Alam-Devoni Ruhnu põhjaveekogum.

Neist Saaremaa vallas Siluri Saaremaa põhjaveekogum ja Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas, samad põhjaveekogumid paiknevad ka Muhu saarel. Ruhnu vallas paiknevad Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Devoni kihtide all Lääne-Eesti vesikonnas ja Kesk-Alam-Devoni Ruhnu põhjaveekogum.

Kõigi põhjaveekogumite seisund on Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2015-2021 andmetel hea. Saare maakonnas võetakse tarbeveeks põhjavett peamiselt Siluri Saaremaa põhjaveekogumist. Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogumist võetakse vett Kuressaare linnas mineraalveeks. Siluri Saaremaa põhjaveekogumi looduslik veeresurss on 170 555 200 m³/aastas ehk 467 274 m³/ööpäevas. Registreeritud veevõtt puurkaevudest oli 2013. a 4150 m³/ööpäevas. Seega on looduslik põhjaveeresurss kümneid kordi suurem kui veevõtt. Arvestades ühe inimese potentsiaalseks veevajaduseks 120 l/ööpäevas, on registreeritud veevõtt enamasti väiksem haldusüksuse potentsiaalselt veevajadusest. Siiski on mitmeid piirkondi, kus tegelik veevõtt on prognoosist veevajadusest suurem (näiteks endine Kärla, Pihtla, Põide, Salme ja Torgu vald). Ilmselt on see tingitud leketest, veekadudest, ebatäpsest veearvestusest jm põhjustest. Haldusüksuste looduslik veeresurss on siiski rohkem kui 100 korda suurem nende potentsiaalsest veevajadusest. Põhjavee seisundi kaitseks on maakonnaplaneeringus seatud tingimus, mille kohaselt tuleb nõrgalt kaitstud ja kaitsmata põhjaveega aladele ehitamisel ja majandustegevuse arendamisel kasutada täiendavaid abinõusid põhjavee reostuse vältimiseks. Maakonnaplaneeringus on seatud tingimus, mille kohaselt tuleb sätestada üldplaneeringuga Kuressaare linna veehaarde toitealal maakasutus- ja ehitustingimused, mis tagavad põhjavee kvaliteedi ja kaitse.

Rohelises võrgustikus toimub inimtekkeliste mõjude pehmendamine, korvamine ja ennetamine ning koosluste areng looduslikkuse suunas või pool-looduslike koosluste ekstsensivne põllumajanduslik kasutamine traditsioonilisel viisil. See kõik toetab bioloogilist mitmekesisust ja tagab stabiilse keskkonnaseisundi. Roheline võrgustik täiendab olemasolevat kaitse- ja hoiualade võrgustikku looduslike aladega. Roheline võrgustik on suhteliselt looduslikus seisundis olevate, ekstsensivselt kasutatavate alade seostatult

toimiv süsteem, mis aitab hoida looduslikku mitmekesisust ja keskkonna stabiilsust. Roheline võrgustik koosneb suurematest tuumaladest ja neid ühendavatest kitsamatest koridoridest. Võrgustiku tuumaladeks on sobiva pindala ja paigutusega loodus- ja keskkonnakaitseliselt väärtuslikud biotoobid (elupaigad), samuti alad, mis täidavad teatud puhvrirolli väliste keskkonnamõjude suhtes. Tuumalad on omavahel ühendatud koridoridega, milleks on enamasti maastiku joonelemendid – jõeorud, samuti omavahel ühendatud metsaosad ja metsasaared. Koridorid ühendavad struktuuri tervikuks, kus on võimalik liikide levik ja asurkondade genofondi vahetus ning sedakaudu lokaalsete looduskahjustuste korvamine ja mitmekesisuse taastootmine.

Olemasolev maakondlik võrgustik toetub üleriigilises planeeringus “Eesti 2010” olevale rohelise võrgustiku kontseptsioonile. Saare maakonnas moodustab rohelise võrgustiku:

- Natura 2000 võrgustik, mis koosneb kaitsealadest, hoiualadest ja püsielupaikadest. Koos rahvusvahelise ja rahvusliku tähtsusega tuumaladega moodustavad need võrgustiku tugialad (kõige olulisemad ja tõhusamalt toimivad elemendid);

- Mere rand piiranguvööndi ulatuses – üldjuhul 200 m, millele korduva üleujutusega randadel lisandub üleujutatava ala laius. Arvestades saarelisust on mere rand üks tähtsamaid koridore võrgustiku sidususe ja territoriaalse terviklikkuse tagamiseks;

- Jõgede ja ojade kaldad piiranguvööndi ulatuses (piiranguvööndi ulatus on üle 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel ja ojal 100 meetrit, kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel ja ojal 50 meetrit), mis kujutavad endast olulisi saare keskosa rannikuga siduvaid koridore;

- Tugialasid ühendav nn mikrovõrgustik, mis valdavalt koosneb metsa-aladest ning poollooduslikest kooslustest. Arvestades Saaremaale iseloomulikke maastikustruktuuri, kus maastikuüksused on väikesed, ei eristata mikrovõrgustikus koridore, ribastruktuure, ribastruktuuride sõlmesid ja astmelaudu. Mikrovõrgustiku ülesanne on tagada rohelise võrgustiku tugialade vaheline sidusus ja kogu võrgustiku terviklikkus.

Üldplaneeringus on oluline arvestada rohelise võrgustiku kontekstis maakonnaplaneeringus toodud rohelise võrgustiku toimimist tagavate meetmetega. Oluline on pidada silmas, et üldplaneeringuga tuleb fikseerida mere ranna piiranguvööndi arvestamise alguspunkt.

Loodusväärtust omavad raietest puutumata vanemad metsad (nn põlismetsad), suuremad looduslikus seisundis olevad märgalad, poollooduslikud rohumaad ehk niidud ning heas seisundis veekogud. Lisaks on väärtuslikud ka väiksema pindalaga looduslikud ja looduslähedased elupaigad ja looduslikud elemendid, mis asuvad põllumajandusmaastikul või muude intensiivse maakasutusega alade sees või vahetus naabruses (väiksemad veekogud, märgalad, metsatukad, põllusaared jne). Väärtuslike maastike loodusväärtus on enamasti seotud kaitstavate loodusobjektidega (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid), mille kaitse on tagatud looduskaitseadusega.

Väärtusliku maastikuna on käesolevas planeeringus sarnaselt maakonnaplaneeringule mõistlik määratletud alad, millel on ümbritsevast suurem kultuurilis-ajalooline, esteetiline, looduslik, identiteedi- või puhkeväärtus. Väärtuslike maastike määratlemine maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus on aluseks kaitse, hoolduse ning teatud juhtudel ka taastamise korraldamisel kohalikul tasandil, samuti detail-, üld- ja

teemaplaneeringute koostamisel. Kokku on Saare maakonnas määratletud 68 väärtuslikku kultuurmaastikku. Neist maakondliku, potentsiaalse riikliku tähtsusega alasid 9, maakondliku tähtsusega alasid 26 ja kohaliku tähtsusega alasid 33. Väärtuslike maastike register on toodud maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ lisa 1. Teemaplaneeringus toodud väärtuslike maastike käsitus on aluseks üldplaneeringu koostamisel, ja ka keskkonnamõju (strateegilisel) hindamisel. Väärtuslike maastike piire, sisemist struktuuri (miljööväärtuslikud hoonestusalad, vaatamisväärsused jm) ning maakasutustingimusi täpsustatakse üldplaneeringuga.

Keskkonnaregistri andmetel (seisuga veebruar 2016) kuulub Saare maakonnas üleeuroopalisse Natura 2000 alade võrgustikku 86 loodusala ja 15 linnuala.

Valla üldplaneering ei ole Natura alade kaitsekorraldusega otseselt seotud ega selleks vajalik. Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekut kaitsealade kaitsereežiimi algatamiseks, muutmiseks ega lõpetamiseks. Planeeringute koostamisel on Natura aladega reeglina juba varasemalt arvestatud ning negatiivseid mõjusid on püütud vältida või minimeerida. Nii on tööstusalade (sh tuulepargialad) ja infrastruktuuriobjektide rajamisel enamasti Natura alade läbimist välditud või minimeeritud.

Natura alad ja -liigid on siseriiklikult kaitstud looduskaitsealade alusel kaitsealade, hoiualade ja püsielupaikade kaudu. Iga kaitseala kohta on koostatud/koostamisel kaitseeskiri ja kaitsekorralduskava.

3.2 Tehiskeskond

Saaremaa valla tehniliste infrastruktuuride hulka kuuluvad teed, sadamad, joogi- ja reovee ning kaugküttesüsteemid, elektri- ja sidevõrgud, maaparandussüsteemid ja tuletõrje veevõtukoerad.

Koostatava üldplaneeringu ning KSH raames on oluline määratleda tehnilise infrastruktuuri arengusuundumused ning hinnata arendamisega kaasnevat mõjusid nii loodus- kui ka sotsiaalmajanduslikule keskkonnale. Planeerimisel ja mõju hindamisel arvestada tsentraalne veevarustussüsteemi ja soojavarustussüsteemi arengu suundadega. KSH käigus tuleb tagada keskkonnanõuetele ja säästliku arengu põhimõtetele vastav jäätmemajandus. Lisaks tuleb tähelepanu pöörata teede võrgule, Kuressaare lennuväljale, sadamatele (sh väikesadamatele ja avalikele lautrikotadele ja juurdepääsude tagamisega neile), elektriühendustele jmt.

Maapiirkondade väiksemate ühisveevärgide (Audla, Veere jms) seisund on pigem keskpärane või halb, sest süsteemid vajavad renoveerimist. Kuressaare linna ühisveevärgi veehaarde veehoiuala moodustamise kohta on 2008 teostatud uuring, mis toob välja konkreetset ettepanekut nii Unimäe kui ka Tõlli-Ansi veehaarde sanitaarkaitsealal ja veehoiualal. Tõlli-Ansi veehaare ja selle 200-meetrine sanitaarkaitseala paiknevad nõrgalt kaitstud põhjaveega alal, kus valitsevad keerulised hüdrokeoloogilised tingimused. Kogu põhjaveekihi toitumine toimub 5 kuni 10 km kaugusel veehaardest põhja pool alvaritel ja Anepesa ning Kaarmise karstialadel. Põhjaveevarude hindamisel määrati hüdrokeoloogiliste arvutustega veehaarde veehoiuala (veehaarde toiteala), kus majandustegevus võib mõjutada põhjavee kvaliteeti. See on piirkond, mis ulatub kohati

rohkem kui kaheksa km kaugusele veehaardest põhja poole ja ligi 800 m lõuna poole, ja haarab lääne-loode osas, kus ühinevad Karida ja Kaarmise peakraavid, ka tükikese Karida küla maid. Valdavalt on tegemist eramaadega, kus hetkel majandustegevust ei toimu või see on aegade jooksul vaibunud, kuid maaomanike soovid võiva aegade jooksul muutuda ning tekitada siis probleeme. Unimäe piirkonnas on tarbitava, Kuressaare-Paadla veekihi kvaliteet moodustunud keerulistes hüdrogeoloogilistes tingimustes. Ühelt poolt sõltub see infiltreeruvatest sademetest ja teiselt poolt soolaka merevee ning sügavamate veekihtide vee koosmõjust. Unimäe veehaarde puhul näitavad keemiliste ja mikrobioloogiliste näitajate suured muutused veekihi seotust sügavamate soolakate veekihtidega ja nõrka kaitstust maapealse reostuse eest. Seega on igasugune ettearvamatu käitumise tagajärjel tekkinud avariil veehaardele halvad tagajärjed.

Tehnilist taristut tuleb vallas arendada arvestades ettevõtjate ja elanikkonna vajadusi. Ettevõtjaid enamasti enam ei rahulda nõukogude ajast jäänud tootmishoonete kohandamine, vaid soovitakse kaasaegseid ja funktsionaalseid hooneid koos kaasaegse tehnilises taristuga – elektrivarustuse, lairibaühenduse, vee ja kanalisatsiooniga. Kanalisatsioon suhestub üldplaneeringu kontekstis eelkõige tiheasustusaladega. Tiheasum on üldplaneeringuga eristatav ja piiritletav kompaktses asustusega maa-ala, mis hõlmab olemasolevat hoonestatud ala. Linnalise asustusega ala võib sisaldada üht või mitut tiheasumit. Tiheasumi ruumiline struktuur täpsustatakse üldplaneeringute koostamise käigus, kasutades ruumimudelit (näiteks on tiheasumiga määratud territooriumil vajalik tagada ühisveevärgi ja tsentraalse kanalisatsiooni teenus). Lisaks on kanalisatsioonitemaatika oluline silmas pidada seoses põhjavee kaitstusega. Nõrgalt kaitstud ja kaitsmata põhjaveega aladele ehitamisel ja majandustegevuse arendamisel tuleb näha ette kasutada täiendavaid abinõusid põhjavee reostuse vältimiseks, rakendades eelkõige kaasaegsete vesivarustus ja kanalisatsioonisüsteemide rajamist. Üldplaneeringu raames tuleb sellest lähtuvalt vaadata üle ka ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni piirkonnad ning teha ettepanekud nende kaotamiseks seal, kus kriitilist elanike arvu pole või ÜVK ala on perspektiivitu võimaldamaks elanikel taotlema nõuetekohase reoveekäitluse edendamiseks rahalisi vahendeid hajaasustusprogrammist.

Sademeteevee temaatika võib osutada üldplaneeringu kontekstis asjakohaseks ülejutusosaladel, kus tuleks ette näha sademeteevee hajumist ja ära juhtimist soodustavaid lahendusi. Väiksemal skaalal on sademeteevee ära juhtimise temaatika lahendatav detailplaneeringu või ehitusprojektiga.

Tänapäevase jäätmehoolduse eelduseks on elanikele ja ettevõtetele mugava ja käepärase jäätmekäitlustaristu olemasolu. Korraldatud jäätmevedu eeldab heas seisundis juurdepääsuteid kasutuses olevatele kinnistutele ning kehtestab erinevad nõuded tiheasustusalal ja hajaasustusalal asuvatele kinnistutele. Jäätmete liigiti kogumise kohustus eeldab mugavaid jäätmete äraandmise võimalusi avalike konteinerite ja (mehitamata) jäätmejaamade näol, mis on jäätmevaldajale piisavalt lähedal. Valla saareline asukoht tingib vajaduse kokku kogutud jäätmete maksimaalseks taaskasutamiseks valla territooriumil, et vältida jäätmete mandrile transportimise vajadust. KSH käigus tuleb arvestada eeltoodud tingimustega, et vältida jäätmetest tulenevat keskkonnariski ja tagada jäätmehoolduse edasiarendamine Saaremaa vallas.

3.3 Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond

Saaremaa valla elanike arv 01.02.2018 seisuga on 31 813, elanike arv on mõõdukalt kahenev, kuid ka elanike arvult on Saaremaa suurim vald Eestis. Saaremaa valla elanike arv moodustas Saare maakonna elanike arvust 93,8%. Üldine rahvastiku dünaamika viitab kogu maakonna servaalade ääremaastumisele ning Kuressaare lähiümbruses endises Kaarma vallas toimuvale ees- ja valglinnastumisele. Üldise kahanemise foonil koondub rahvastik, eriti selle noorem ja tegusam osa enam Kuressaare linna lähiümbrusse.

2017 toimunud haldusreformi üheks eesmärgiks oli siduda tervikuks juba orgaaniliselt toimiv elukorraldus. Moodustunud Saaremaa vald on üks toimepiirkond, mille keskuseks ja arengumootoriks on Kuressaare linn. Piirkondlike üksustena on Saaremaa vallas moodustatud 10 osavald (Kihelkonna, Laimjala, Leisi, Mustjala, Orissaare, Pihla, Pöide, Salme, Torgu, Valjala) ja üks kogukond (Lääne-Saare). Osavalla/kogukonna eesmärk on kohaliku initsiatiivi ja identiteedi hoidmine, elanike kaasamine kohaliku elu küsimuste otsustamisse ning piirkondlike huvide esindamine valla ülesannete täitmisel. Osavalla/kogukonna elanike esinduskoguks on osavallakogu/kogukonnakogu, kes aitab kujundada arvamusi ja anda piirkonna elanike tagasisidet otsustusorganitele.

Üldplaneeringuga ei muudeta juba väljakujunenud asustusstruktuuri. Üldplaneeringus seatud tingimused peavad soosima ka väljaspool tiheasutusalasid rajada uusi eluasemekohti ning arendada ettevõtlust, et takistada väljarännet maalisest piirkonnast. Eesmärk on olemasoleva hajaasustustruktuuri säilitamine ja linnaruumi kompaktsuse tõstmine.

Saaremaa valla ettevõtlus on seni arenenud ilma ettevalmistatud tööstus- ja logistikaaladeta. Ka ettenähtavas tulevikus puudub vajadus uute suuremate tööstusalade järele. Siiski ei rahulda ettevõtjaid enamasti enam nõukogude ajast jäänud tootmishoonete kohandamine, vaid soovitakse kaasaegseid ja funktsionaalseid hooneid. Samuti võivad tööstusalade arengule takistuseks saada puudujäägid tehnilises taristus – elektrivarustus, lairibaühendus, vesi- ja kanalisatsioon. Tehnilist taristut tuleb Saaremaa valla arendada arvestades ettevõtjate vajadusi.

Saaremaa vallas on oluline luua eeldused sotsiaalse infrastruktuuri säilitamiseks ning arendamiseks. Üldplaneeringu koostamise ning KSH raames tuleb hinnata sellega kaasnevaid mõjusid, sh teenustevõrgu optimaalsust, puhke- ja virgestusalade piisavust ning kujundada ühistegevust soosiv avalik ruum.

4. Saaremaa valla üldplaneeringu seosed muude strateegiliste planeerimise dokumentidega

Lähtematerjalid üldplaneeringu koostamisel on:

- seadused ja nende alusel kehtestatud muud õigusaktid, sh riiklikud strateegilised arengut suunavad dokumendid;

- Saare maakonnaplaneering 2030+ koos lisadega (teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ ja Saaremaa maakonnaplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneering) <http://www.maavalitsus.ee/saare-maakonnaplaneering>;

- Saaremaa valla arengukava ja koostamisel olevad valdkondlikud arengukavad <https://www.saaremaavald.ee/saaremaa-valla-arengukava>;

- Saare maakonna arengustrateegia <https://www.saaremaavald.ee/saare-maakonna-arengustrateegia>

- koostamisel olev Eesti mereala planeering <http://mereala.hendrikson.ee/>;

- lepingu alusel valla poolt kasutatavad digitaalsed andmed, avaandmed ja valla geoinfosüsteemis olevad ruumandmed;

- rahvusvahelise projekti Coast4us sisendmaterjalid ja tulemused;

- keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemused;

- PlanS § 76 lg 1 ja § 76 lg 2 nimetatud isikute poolt jt huvitatud isikute poolt esitatav info ja ettepanekud;

- Saaremaa valla territooriumil seni kehtivad üldplaneeringud ja üldplaneeringute ülevaatamise tulemused <https://www.saaremaavald.ee/et/uldplaneering>;

- Kuressaare linna ja Kaarma valla kontaktvööndi ühisplaneering (kehtestatud Kuressaare Linnavolikogu 26.01.2012 otsusega nr 1 ja Kaarma Vallavolikogu 25.01.2012 määrusega nr 1). Ühisplaneering hõlmab Kuressaare linna ja endise Kaarma valla lõunaosa külasid: Nasva, Mändjala, Keskranna, Laheküla, Unimäe, Sikassaare, Upa, Tahula, Mõisaküla, Lilbi, Vaivere, Vatsküla, Kasti, Muratsi, Praakli, Kudjape. Ühisplaneeringu koostamisel on läbiviidud keskkonnamõju strateegiline hindamine Consultare OÜ ja OÜ Hendrikson ja Ko poolt.

- Kaarma valla üldplaneering (kehtestatud Kaarma Vallavolikogu 07.07.2010 määrusega nr 9). Üldplaneering hõlmab endise Kaarma valla alasid, mis jäävad Kuressaare linna ja Kaarma valla kontaktvööndi ühisplaneeringu alast välja. Ühisplaneeringu koostamisel on läbiviidud keskkonnamõju strateegiline hindamine (koostaja Andres Tõnisson).

- Kihelkonna valla üldplaneering (kehtestatud Kihelkonna Vallavolikogu 26.05.2010 määrusega nr 8). Kihelkonna valla üldplaneeringus käsitletakse endise Kihelkonna valla

territooriumi. Kihelkonna valla üldplaneeringu koostamisel on läbiviidud Consultare OÜ poolt keskkonnamõju strateegiline hindamine.

- Kärla valla üldplaneering (kehtestatud Kärla Vallavolikogu 21.03.2006 määrusega nr 8). Kärla valla üldplaneeringus käsitletakse endise Kärla valla territooriumi.

- Laimjala valla üldplaneering (kehtestatud Laimjala Vallavolikogu 26.03.2010 otsusega nr 1-1/4). Laimjala valla üldplaneeringus käsitletakse endise Laimjala valla territooriumi.

- Leisi valla üldplaneering (kehtestatud Leisi Vallavolikogu 19.12.2000 määrusega nr 25). Leisi valla üldplaneering hõlmab endise Leisi valla territooriumit ulatuses, mis jääb välja Paaste ja Soela puhkepiirkondade üldplaneeringutest.

- Paaste puhkepiirkonna üldplaneering (kehtestatud Leisi Vallavolikogu 20.11.2001 määrusega nr 21). Paaste puhkepiirkonna üldplaneering hõlmab Paaste teest ja Orissaare-Leisi-Mustjala teest läänepoolse jäävat osa endisest Leisi valla territooriumist.

- Soela puhkepiirkonna üldplaneering (kehtestatud Leisi Vallavolikogu 20.11.2001 määrusega nr 21). Soela puhkepiirkonna üldplaneering hõlmab Soela külas asuvaid järgmisi katastriüksusi: Sadama, Soolalao, Soela, Kivisilla, Tamme, Kaasiku, Pärna, Soelaranna, Uue-Kadariku, Kadriku, Laane, Mädege, Johanna, Priidu, Mardimetsa, Jaani, Vahtra, Peetri, Mereääre, Viru, Mäealuse, Mäe, Aaviku, Uue-Lepiku, Niidi, Uhari, Maripuu, Saare, Sihi, Villemi, Turu, Pihlaka, Pärna, Kalju, Järve, Andruse, Endriku, Maripuu, Penu, Simmu, Nõmmela, Kontori, Jaani jt.

- Leisi valla teemaplaneering „Puhke- ja virgestusmaad ja haljasalad“ (kehtestatud Leisi Vallavolikogu 17.05.2010 otsusega nr 5), mis on koostatud Leisi üldplaneeringu täpsustamiseks.

- Lümända valla üldplaneering (kehtestatud Lümända Vallavolikogu 21.08.2008 määrusega nr 66). Lümända valla üldplaneeringus käsitletakse endise Lümända valla territooriumi. Lümända valla üldplaneeringu koostamisega paralleelselt viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille koostas OÜ Hendrikson ja Ko.

- Ninase poolsaare üldplaneering (kehtestatud Mustjala Vallavolikogu 23.01.2004 otsusega nr 7). Ninase poolsaare üldplaneering hõlmab endise Mustjala valla territooriumit Ninase poolsaarel ja Tõlli-Mustjala-Tagaranna tee lähiümbrus kuni Orissaare-Leisi-Mustjala teeni.

- Mustjala valla külade üldplaneering (kehtestatud Mustjala Vallavolikogu 29.04.2011 otsusega nr 14). Mustjala valla külade üldplaneering hõlmab seda osa endise Mustjala valla territooriumist, mida ei ole käsitletud Ninase poolsaare üldplaneeringus. Mustjala valla külade üldplaneeringu koostamisega paralleelselt viidi läbi keskkonnamõjude strateegiline hindamine, mille koostas ERKAS Pärnu Instituut OÜ.

- Orissaare valla rannaala osaüldplaneering (kehtestatud Orissaare Vallavolikogu 12.10.2005 otsusega nr 141). Orissaare valla rannaala osaüldplaneering käsitleb endise Orissaare valla rannaalaid 3 km ulatuses tavalisest veepiirist ja Kõinastut.

- Orissaare aleviku ja sisemaa üldplaneering (kehtestatud Orissaare Vallavolikogu 21.12.2009 otsusega nr 13). Üldplaneering käsitleb Orissaare alevikku ja hõlmab endise Orissaare valla sisemaa osa, mida Orissaare valla rannaala osaüldplaneeringus ei ole

kajastatud. Orissaare aleviku ja sisemaa üldplaneeringu koostamisel on läbi viidud keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille on koostanud OÜ Consultare.

- Pihtla valla rannalade üldplaneering (kehtestatud Pihtla Vallavolikogu 13.10.2005 määrusega nr 6). Pihtla valla rannikualade üldplaneering käsitleb endise Pihtla valla rannikuala (orienteeruvalt Kuressaare - Püha - Masa maanteest lõunapoole jääv ala).

- Põide valla üldplaan (kehtestatud Põide Vallavolikogu 28.05.1999 määrusega nr 44). Põide valla üldplaanis on käsitletud kogu endist Põide valda.

- Põide valla teemaplaneering „Puhke-, virgestus- ja haljasalad“ (kehtestatud Põide Vallavolikogu 16.06.2016 määrusega nr 9). Teemaplaneering on kehtestatud Põide üldplaani täpsustamiseks seoses puhke- ja virgestusalade määramisega.

- Salme valla rannaalade osaüldplaneering (kehtestatud Salme Vallavolikogu 22.09.2003 määrusega nr 16). Salme valla rannaalade üldplaneeringus on märgitud, et planeeritud alaks loetakse kokkuleppeliselt 600 meetri laiust ala tavaliselt veepiirist, planeeringuala laieneb planeeringu seisukohalt oluliste objektide ja alade piire järgides.

- Salme aleviku ja Salme valla sisemaa üldplaneering (kehtestatud Salme Vallavolikogu 20.12.2010 otsusega nr 28). Üldplaneering käsitleb ala, mis jäi välja Salme rannaalade osaüldplaneeringust. Salme aleviku ja Salme valla sisemaa üldplaneeringu koostamisel on läbi viidud keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille koostas OÜ Consultare.

- Torgu rannaalade osaüldplaneering (kehtestatud Torgu Vallavolikogu 30.01.2006 määrusega nr 1-1/2). Ka Torgu rannaalade osaüldplaneeringus on planeeritavaks maa-alaks kokkuleppeliselt 600 meetri laiune ala tavaliselt veepiirist, planeeringuala laieneb planeeringu seisukohalt oluliste objektide ja alade piire järgides.

- Torgu valla sisemaa osaüldplaneering (kehtestatud Torgu Vallavolikogu 18.09.2009 otsusega nr 1-1/25). Üldplaneering käsitleb ala, mis jäi välja Torgu rannaalade osaüldplaneeringust. Torgu valla sisemaa osaüldplaneeringu koostamisel on läbiviidud keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille koostas OÜ Consultare.

- Valjala valla üldplaneering (kehtestatud Valjala Vallavolikogu 07.06.2011 määrusega nr 6). Valjala valla üldplaneeringus käsitletakse endise Valjala valla territooriumi. Valjala valla üldplaneeringu koostamisel on läbi viidud keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille koostas Osaühing Alkranel.

- Saare maakonna kalanduspiirkonna arengustrateegia 2014-2020+. Arengustrateegia eesmärgiks on suunata "Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020" meetme 3.2 "Kogukondlikult juhitava kohaliku arengu strateegia rakendamine." toetuste kasutamist Saare maakonna kalanduspiirkonnas.

5. Saaremaa valla üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju

Vastavalt KeHJS-le peab KSH selgitama, kirjeldama, ja hindama Saaremaa valla üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ja peamisi alternatiivseid meetmeid, tegevusi ja ülesandeid, võttes arvesse üldplaneeringu eesmäärke ja Saaremaa valla territooriumit ning selle paiknemist.

Üldplaneeringuga lahendatakse järgmised ülesanded:

- kõik PlanS § 75 sätestatud ülesanded sh järgmised täpsustatud ülesanded:
- analüüsitakse uute elamualade planeerimise vajalikkust koostoimes juba varem kavandatud elamualadega, võttes seejuures arvesse rahvastiku prognoose;
- analüüsitakse asustusstruktuuri, määratakse tiheasustusalad ja maalised piirkonnad, käsitletakse ehitustingimuste määramist; käsitletakse erinevate piirkondade ühendusi Kuressaare kui valla keskusega ning sellest tulenevate vajadusetega nii ruumilise planeerimise aspektist kui ka infrastruktuurist lähtuvalt;
- analüüsitakse kehtivates üldplaneeringutes määratud miljööväertuslike alade olemust ning uute alade määramise vajadust;
- käsitletakse uute tööstusalade planeerimise otstarbekust, kaardistades esmalt olemasolevad alad koos neile lisandväertuse andmise võimaluste välja selgitamisega; analüüsitakse detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramise põhimõtteid ning määratletakse vastavad alad;
- modelleritakse üleujutusala piir ning analüüsitakse ranna ja kalda ehituskeeluvööndi kulgemist ning tehakse ettepanekuid ehituskeeluvööndi muutmiseks;
- käsitletakse maakorralduslike toimingute teostamist mahus, mis on üldplaneeringus vajalik; kaardistatakse olemasolevad puhkealad jm rekreatsiooniobjektid ja analüüsitakse uute objektide kavandamise vajalikkust;
- käsitletakse keskkonnakaitse ja keskkonnanohu seisukohast olulisi küsimusi; seatakse üldised liikluskorralduse põhimõtted erateede avalikuks kasutamiseks määramisel;
- kaardistatakse olemasolevad sadamad, sh väikesadamad, ja avalikud lautrikohad, analüüsitakse sadamate ja avalike lautrikohtade planeerimise vajadust;
- analüüsitakse olulise ruumilise mõjuga ehitiste planeerimise võimalikkust ja vajadusel määratletakse vastavad asukohad (näiteks motostaadionile).
- käsitletakse Saare maakonnaplaneeringus 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 27.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/94) määratud ülesandeid sh järgmised täpsustatud ülesanded:
- täpsustatakse Saare maakonnaplaneeringu 2030+ määratletud rohevõrgustiku, väärtuslike põllumaade ja väärtuslike maastike temaatikat;

- kaardistatakse Saare maakonnaplaneeringu 2030+ lisa määratud elektrituulikute arendusalad ja arenduspiirkonnad ning käsitletakse üksikute tuulikute rajamist.

KSH aruande koostamisel peab arvesse võtma: olemasolevaid teadmisi ja üldtunnustatud hindamismetoodikat; Saaremaa valla üldplaneeringu kui strateegilise planeerimisdokumendi sisu ja kehtestamise tasandit; seda, missugusel määral saab mitmekordse hindamise vältimiseks teatavaid küsimusi täpsemalt hinnata strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamise erinevatel tasanditel.

Arvestades planeeringuala paiknemist, varasemaid piirkonnas läbi viidud uuringuid (sh kehtivaid üldplaneeringuid ja koostatud KSH aruande tulemusi arvestades) ja analüüse ei kaasne kavandatava tegevusega eeldatavalt olulist keskkonnamõju, mis võib olla piiriülene. Piiriülene mõju tähendab ainult riigipiiri ületavat või ületada võivat mõju, mille kohta näeb seadus ette eraldi rahvusvahelise menetluse. Valla ja maakonna piire ületada võivaid mõjusid tuleb käsitleda vastavalt konkreetse mõju ruumilisele ulatusele.

KSH aruande tulemusel pakkuda välja konkreetsed leevendusmeetmed ja soovitused, mida peab arvestama üldplaneeringu koostamisel ja valla elu arendamisel, säilitades seejuures võimalikult hea loodus- ja elukeskkonna.

Üldplaneeringu ja KSH koostamise protsessi käigus võib lisanduda mõjusid, mida tuleb töö käigus hinnata.

KSH aruanne peab sisaldama kõiki KeHJS ette nähtud kohustuslikke teemasid. KSH käigus hinnatakse üldplaneeringust tulenevaid strateegilisi keskkonnamõjusid keskkonnakomponentide lõikes:

- 1) Looduskeskkond, sh:
 - rohevõrgustik ja selle toimimine;
 - kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 võrgustiku alad);
 - ranna kaitse eesmärgid (sh üleujutusosalad ning ranna- ja kalda ehituskeeluvööndid ning nende muutmine);
 - väärtuslikud maastikud;
 - mereala sh objektide, mille teenindamiseks või toimimise tagamiseks on vaja muuta rannajoont, teha süvendus- või kaadamistööd mere põhjas või paigaldada tahkeid aineid mere põhja, mõju;
 - kliimamuutustest tulenevad võimalikud mõjud;
- 2) Tehiskeskkond, sh:
 - tehniline taristu, sh veevarustus ja kanalisatsioon;
 - maakasutus (erinevate juhtotstarvetega alade paiknemine ja nende mõjud);
 - Liikluskorraldus, sh kergliiklusteede ja planeeringuala läbivad maanteed ning kavandatavate tegevuste mõju teedele ja liiklusohutusele;
 - taastuvenergeetika (sh tuulikupargid, üksiktuulikud, päikeseenergia objektid);
 - eriobjektidele, näiteks motostaadion, asukoha leidmine;
- 3) Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond, sh:
 - Inimese tervis (lähtudes joogivee ja välisõhu, sh müra, tolm, seisundist);
 - Sotsiaalne infrastruktuur (sh puhke- ja virgestusalad);
 - Ettevõtlus;
 - Väärtuslikud põllumajandusmaad ning nende säilimine;
 - Piirkondade identiteet ja kultuuripärand;
 - Miljööväärtuslikud alad ning väärtuslikud maastikud ja vaated.

Käesoleva üldplaneeringu koostamisel peab hindama võimalikku mõju Natura 2000 loodus- ja linnualadele. Kuivõrd üldplaneeringu koostamise algfaasis ei ole veel selge kas ja milliseid Natura 2000 võrgustiku alasid võidakse mõjutada, siis täpsustakse seda KSH aruande koostamise ja üldplaneeringu koostamise faasis. **Eeldatavalt ei kaasne üldplaneeringuga olulist mõju Natura 2000 alade kaitse-eesmärkidele, kuna tuleb välja töötada selline planeeringulahendus, mis arvestab Natura 2000 alade kaitse-eesmärke.**

6. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eeldatava ajakava

Üldplaneeringu ja KSH aruande koostamine toimub paralleelselt, seepärast on ka ajakava pandud paika ühiselt. Üldplaneeringu koostamine on pikaajaline protsess, mistõttu ei ole võimalik täpset ajakava esitada – esitatud on orienteeruv tegevuste ajakava.

Üldplaneeringu ja KSH etapp	Aeg
Üldplaneeringu ja KSH algatamine	September 2018
Üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamiskavatsuse kohta ettepanekute küsimine	Oktoober- november 2018
Esitatud ettepanekute läbivaatamine, üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse täiendamine s.h lisauuringute koostamise vajaduse selgitamine	Detsember 2018- jaanuar 2019
Üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamiskavatsuse avalikustamine veebilehel	Jaanuar 2019
KSH aruande koostaja väljaselgitamine (hange)	Detsember 2018
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu koostamine s.h lisauuringute koostamine	Jaanuar 2019- detsember 2019
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu tutvustamine volikogule	Jaanuar 2020
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avalikustamine	Veebruar- märts 2020
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu	Aprill 2020
Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute sisseviimine	Mai 2020
Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamine ja arvamuse küsimine	Juuni- juuli 2020
Kooskõlastamise tulemuste analüüs ja ettepanekute sisseviimine ning vajadusel uuesti kooskõlastamiseks esitamine	August 2020
Üldplaneeringu ja KSH aruande esitamine volikogule vastuvõtmiseks	September- oktoober 2020
Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu	Oktoober - november 2020
Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute sisseviimine ja arvestamine	Detsember 2020
Üldplaneeringu esitamine heakskiitmiseks	Jaanuar 2021
Üldplaneeringu kehtestamine ja üldplaneeringu kehtestamisest teatamine	Aprill 2021

7. Eeldatavalt mõjutatavad isikud, organisatsioonid ja asutused

Eeldatavalt mõjutatavad isikud, organisatsioonid ja asutused	Võimalik mõju/võimalik huvi	Teavitamise viis
Saaremaa Vallavalitsus ja Volikogu	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatult avalike huvide kaitsja	Osaleb protsessis nii üldplaneeringu koostajana kui ka KSH osapoolena ning on kursis KSH läbiviimisega
Rahandusministeerium	Ruumilise planeerimise valdkonna eest vastutab riigihalduse minister ja endiste maavalitsuste ülesanded on delegeeritud Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna vastavatele talitustele, kelle kohustus on suunata tasakaalustatult maakonna arengut	Teavitatakse elektrooniliselt
Keskkonnaministeerium	Keskkonnakaitse kõrge taseme tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Kaitseministeerium	Riigikaitse ja julgeolek	Teavitatakse elektrooniliselt
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Ettevõtlust soosiva keskkonna kujundamine, üleriigiline transpordiühenduste koordineerimine, infrastruktuuri objektide arengu toetamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Maaeluministeerium	Eesti maaelu, põllu- ja kalamajanduse arengu kujundamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Kultuuriministeerium	Rahvusliku identiteedi säilitamine ning elujõulise kultuuriruumi tagamine ja arengu	Teavitatakse elektrooniliselt
Maa-amet	Riigi omandis oleva maa valitseja. Huvi riigimaade ja maardlate alade planeerimise vastu	Teavitatakse elektrooniliselt

Keskkonnaamet	Riigi keskkonnakasutamise, looduskaitse jmt poliitika elluviija	Teavitatakse elektrooniliselt
Muinsuskaitseamet	Muinsuskaitsetöö korraldamine, riikliku järelevalve teostamine mälestiste ja muinsuskaitsealade üle	Teavitatakse elektrooniliselt
Terviseamet	Rahva tervise ja hea elukeskkonna jaoks oluliste tingimuste ja arengute suunamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Lennumet	riigi majanduspoliitika elluviija tsiviillennunduse valdkonnas ja ohutuse tagamine lennunduse	Teavitatakse elektrooniliselt
Põllumajandusamet	Maaparandusalase tegevuse koordineerija, väärtuslike põllumajandusmaade kaitse tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Päästeamet	Turvalise elukeskkonna kujundamine ja tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Politsei ja Piirivalveamet	Sisejulgeoleku tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Maanteeamet	Teehoiu korraldamine ja tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks riigimaanteedel	Teavitatakse elektrooniliselt
Tehnilise Järelevalve Amet	Elektroonilise side arendamine, tööstusohutuse tagamine jmt	Teavitatakse elektrooniliselt
Veeteede Amet	Merenduse areng ja ohutu veeliikluse tagamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Veterinaar- ja Toiduamet	Tarbijaskonnale ohutu, tervisliku ja kvaliteetse toidu tootmine jmt ning põllumajanduslike loomadega seonduv	Teavitatakse elektrooniliselt
Naaberomavalitsused (Muhu, Ruhnu ja Hiiu vald)	Naaberomavalitsuste huvide kaitse ja arendamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid ja kodanikuühendused (Eesti Keskkonnaühenduste Koda)	Avaliku huvi esindaja keskkonnavaldkonnas	Teavitatakse elektrooniliselt
Riigimetsa Majandamise Keskus	Metsamajandamise sh maakasutuse, korralduse looduskaitse jmt seonduv,	Teavitatakse elektrooniliselt

Elering AS	Teenuse pakkumine ja teenusega seotud taristu rajamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Elektrilevi OÜ	Teenuse pakkumine ja teenusega seotud taristu rajamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit	Teenuse pakkumine ja teenusega seotud taristu rajamine	Teavitatakse elektrooniliselt
AS Kuressaare Veevõrk	Teenuse pakkumine ja teenusega seotud taristu rajamine	Teavitatakse elektrooniliselt
AS Kuressaare Soojus	Teenuse pakkumine ja teenusega seotud taristu rajamine	Teavitatakse elektrooniliselt
Eesti Erametsaliit ja MTÜ Saaremaa Metsaühing	Metsaomanike esindusorganisatsioon, kes on palunud ennast üldplaneeringu koostamisse kaasata	Teavitatakse elektrooniliselt
Osavallakogud (Kihelkonna, Laimjala, Leisi, Mustjala, Orissaare, Pihla, Põide, Salme, Torgu, Valjala) ja Lääne-Saare Kogukonnakogu	Eeldatava mõjupiirkonna elanike esindajad	Teavitatakse elektrooniliselt esimehi
Saaremaa Ettevõtjate Liit	Eeldatava mõjupiirkonna ettevõtjate esindaja	Teavitatakse elektrooniliselt
Saaremaa valla elanikud	Eeldatava mõjupiirkonna elanikud	Teavitatakse maakonna lehes Saarte Hääl, vallalehes Saaremaa Teataja ning riiklikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks ka Saaremaa valla veebilehel www.saaremaavald.ee
Saaremaa valla ettevõtted	Eeldatava mõjupiirkonna ettevõtted	
Laiem avalikkus	Erinev võimalik huvi	
Põllumajandusuuringute Keskus	Tagavad põllumajandusmaa massiivide ruumiandmete täpsuse	Teavitatakse elektrooniliselt
MTÜ Saate Kalandus	Eesmärgiks kalanduse ja sellega seotud tegevusalade arendamine ning rannakülade elujõu kindlustamine	Teavitatakse elektrooniliselt

Eelpool nimetatud kaasatavate valim ei ole lõplik, seda täiendatakse ja korrigeeritakse üldplaneeringu ja kaasamistegevuse käigus.

8. Asjaomaste asutuste seisukohad KSH väljatöötamise kavatsuse kohta

Üldplaneeringu lähteseisukohad ja KSH väljatöötamiskavatsus saadeti kõigile peatükis „Eeldatavalt mõjutatavad isikud, organisatsioonid ja asutused“ loetletuile. Laekunud ettepanekuid ja nendega arvestamist käsitletakse Lisas 1.

Saaremaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsust tutvustati 2019. aasta aprilli volikogule.

KSH VTK Lisa 1. Ametiasutuste ettepanekud ÜP lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele ning nendega arvestamine

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon	<p>Esitas järgmised ettepanekud ÜP LS ja KSH VTK kohta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leida uusi sobilikke alasid tuuleenergia kasutuselevõtuks; 2. Vaadata üle, kas teemaplaneeringu koostamisel rakendatud piirangud on tänasel päeval kõik tuuleenergiale asjakohased, motiveeritud ja vajalikud; 3. Kuna riigikaitsealised kaalutlustel pole praktikas tuuleenergia alasid võimalik kasutusele võtta, soovitatakse ÜP koostamisel teha tihedat koostööd Kaitseministeeriumiga. 	<p>ÜP koostamisel analüüsitakse uusi sobilikke alasid tuuleenergia kasutuselevõtuks ning seejuures tehakse koostööd Kaitseministeeriumiga.</p> <p>Tuuleparkide, tuulegeneraatorite ja kõrgete ehitiste ehitustingimused määratakse ÜP.</p>
Kaitseministeerium	<p>Käsitleda olemasolevaid ja kavandatavaid riigikaitsealisi ehitisi ja riigikaitsealsete ehitiste üldtingimusi koos ehitisele määratud piiranguvööngu ulatusega nii üldplaneeringu seletuskirjas kui ka asjakohasel juhul planeeringukaardil.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kaitseliidu (KL) Saaremaa maleva staabi- ja tagalakeskus, piiranguvöönd 300 m kinnistu välispiirist; 2. KL Saaremaa maleva perspektiivne staabi- ja tagalakeskus, piiranguvöönd 300 m kinnistu välispiirist; 3. Kavandatav Karjärve lasketiir, piiranguvöönd 2000 m. Täpsustada lasketiiru ja selle piiranguvööndi piirid ÜP-ga. 	<p>Kaitseministeeriumiga koostöös vaadatakse üle riigikaitsealise ehitise piiranguvöönd ja vajadusel tehakse täpsustusi (sh vajadusel muudetakse piiri kulgemist).</p> <p>Kaitseväe ja Kaitseliidu metsamaal läbiviidavate õppustekäsitlemine ei ole üldiselt ÜP teema, kuna see ei muuda maakasutuse juhtfunktsioone. ÜP seletuskirjas saab õppuste korraldamise ära märkida.</p> <p>ÜP koostamisel analüüsitakse uusi sobilikke alasid tuuleenergia kasutuselevõtuks ning seejuures tehakse koostööd Kaitseministeeriumiga.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p>4. Riigikaitse ehitiste piiranguvööndisse ja kogu valda rajatavad kõrged ehitised, tuulikud ja tuulepargid võivad avaldada mõju riigikaitse ehitise tööväimele, seetõttu on negatiivse mõju ärahoidmiseks vajalik esitada riigikaitse ehitiste piiranguvööndid iga objekti kohta eraldi (<i>vajadusel esitatakse ka riigikaitse ehitiste kaardikihid, vajalikus vormingus</i>);</p> <p>5. Kaitsevägi (KV) ja Kaitseväe (KL) kasutavad Saaremaa valla metsaalasid riigikaitse ehitiste väljaõppe korraldamiseks, mistõttu tuleb ümbritsevate alade elanikel ja kasutajatel arvestada teatud müra leviku ning raskesõidukite ja inimeste liikumisega. Palutakse ÜP-s käsitleda metsa kasutamist riigikaitse ehitiste väljaõppe korraldamiseks.</p>	Tuuleparkide, tuulegeneraatorite ja kõrgete ehitiste ehitustingimused määratakse ÜP.
Elering AS	Elering AS poolt planeeritakse rajada Väiksesse väina 100kV kaabelliin, mis dubleerib õhuliini L172A kogu Väikse väina tammi ulatuses kuni Orissaare alajaamani (ehitustööd lõppevad eeldatavalt 31.12.2020). Veekaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev veepinnast põhjani ulatuv veeruum, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablistest meres (sh järvedes) 100 m kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid (jõgedes 50 m)	Esitatud informatsiooniga arvestatakse Saaremaa valla ÜP koostamisel.
Keskkonnaamet	Esitas järgmised ettepanekud ÜP LS ja KSH VTK kohta: 1. ÜP-s vajalik käsitleda (hetkel ei ole esitatud) maardlaid ja mäeeraldisi; käsitleda kaevandamisjärgset maakasutust: <i>millised</i>	1. Esitatud ettepanekuga arvestatakse ÜP koostamise käigus, samuti käsitletakse maardlaid ja mäeeraldisi KSH aruandes;

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p><i>mõjud kitsendustega kaasnevad; milliseid tingimusi on otstarbekas üldplaneeringuga seada; kuidas aitab kaevandamine kaasa piirkonna arengule; milline on maakasutus peale maavarade ammendumist.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ettepanek käsitleda kogu Visandi rahvuspargi ala väärtusliku maastikuna, sh arvestada Artes Terrae Vilsandi rahvuspargi arhitektuuri asustusstruktuuri uuringu tulemusi ja Eesti Euroopa maastikukonventsiooniga liitumisest tulenevaid põhimõtteid; 3. Määratleda veehaarded, kus on vajadus põhjaveevarude kinnitamiseks (lisateave http://www.envir.ee/et/kinnitatud-pohjaveevarud) 4. Põhjaveekogumid nimetada, tegemaks selgeks, millised paiknevad Saaremaa valla territooriumil ja millised Saare maakonnas (sh Muhu saarel). Saaremaa valla territooriumil 2 veehaaret (Tõlli ja Unimäe), mille toitealal on vajalik määratleda maakasutus ja ehitustingimused, sh tingimused maa kuivendamiseks; 5. Vajalik arvestada veemajanduskavas seatud eesmärgid ja meetmeid sh välja tuua ÜP piirkonnas kohaliku omavalitsuse vastutada olevad meetmed; 6. Välja tuua Saaremaa valla territooriumil paiknevad reoveekogumisalad, märkida 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Ettepanekuga arvestatakse ÜP koostamise käigus, samuti kaalutakse mõju KSH aruande „looduskeskkonna“ teemavaldkonnas; 3. Ettepanekuga arvestatakse ÜP koostamise käigus; 4. KSH VTK-s tehase vastavasisulised täpsustused; 5. Saaremaa valla ÜP koostamisel arvestatakse kinnitatud <i>Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas</i> seatud eesmärkidega ja meetmetega; 6. Reovee käsitlust kirjeldab KSH VTK peatükk <i>Tehiskeskond</i>. ÜP kaardile kantakse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni ala, reoveekogumisala (üldplaneeringu koostamise käigus otsustakse, kas alad kehtestada või jätta alade määramine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava ülesandeks). Lähtuvalt üldplaneeringuga kavandatavast maakasutusest tuleb KSH käigus vajadusel esitada ettepanekud olemasolevate reoveekogumisalade laiendamiseks või uute määramiseks. Reoveekogumisalade määramine lähtub Vabariigi Valitsuse 19.03.2009 määrusest nr 57 <i>Reoveekogumisalade määramise kriteeriumid</i>;

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p>millised tegevused reoveekäitlemisel on reoveekogumisaladel lubatud;</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Erinevatel aladel valla territooriumil käsitleda sademevee käitluse põhimõtteid; 8. Millised on tagajärjed Väikese väina veevahetuse parandamisele, kui vahetus pareneb kesises seisundis lõuna osa ja valdavalt paremas seisundis põhjaosa vahel (soovitatakse koostööd Muhu vallaga); 9. Käsitleda suuremat tähelepanu vajavaid inimtegevused kaitsmata põhjaveega aladel; 10. Suuremate ja keskmiste RVP kujade ulatus ja tegevused, mis jäävad kujade mõjupiirkonda; 11. Maaparandussüsteemide asukohad Saaremaa valla territooriumil; 12. Jääkreostusalad ja nende ulatus, riskid; 13. Üleujutusosalade määramine mererannal ja kõrgveepiiri määramine suurte üleujutusosaladega siseveekogudel; 14. ÜP-s märkida ehituskeeluvööndi ulatuses erandeid tekitavad olukorrad; ÜP-s märkida erisuste alla minevad objektid; Ehituskeeluvööndi korrigeerimine ja vähendamine ning suurendamine; 15. Arvestada loodusobjektide kaitse-eeskirjade ja neis seatud tingimustega. Märkida loodusobjektide ajaline seis ning tuua välja, et on ajas-ruumis muutuvad; 16. Teostada Natura hindamine; 	<p>Reoveekogumisalal ja selle piiranguvööndis keelatud tegevused on sätestatud <i>Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni seadusega (RT I, 29.06.2018, 55)</i>, mistõttu ei ole neid otstarbekas dubleerida ÜP LS-is ega koostatavas ÜP-s.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Sademevee temaatikat peetakse ÜP tasemel asjakohaseks eelkõige üleujutusosaladel, mistõttu kajastatakse seda KSH ja ÜP koostamisel eelkõige üleujutusosalade raames. Väiksema skaala sademevee ära juhtimine on lahendatav detailplaneeringute ja ehitusprojektidega; 8. Väikese väina veevahetuse mõju hinnatakse KSH aruande <i>Looduskeskkonna teemavaldkonnas (KSH VTK ptk Looduskeskkond)</i>; 9. KSH aruande käigus käsitletakse inimõju looduskeskkonna suhtes sh kaitsmata põhjaveega aladel; 10. ÜP ja KSH aruandes kajastatakse suuremate ja keskmiste reoveepuhastite kujade ulatust ja tegevusi, sh hinnatakse kujade mõju piirkonnale. 11. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p>17. Kallasrada, selle sulgemine ja ümbersuunamine, selle juurdepääsuvõimalused;</p> <p>18. Riiklikul tasemel mittekaitstavad loodusväärtused. Rohevõrgustikualade korrigeerimine, kaitse – ja kaitsetingimuste seadmine. Ruumikujude puhul tuleb lähtuda maakonnaplaneeringust. Arvestada olemasolevate kooslustega. Riikliku looduskaitse tähtsusega objektide kaitse alla võtmine.</p> <p>19. Koostada planeering ametkondadele ja avalikuks kasutuseks (ametkondadele I ja II kaitsekategooria leiukohtadega). Avalikus võib kõiki kujutada tsenseeritult, märkides kaitstava liigi elukohta (kategooriaid ei eralda);</p> <p>20. Analüüsida maatulundusmaa metsamaal raadamisest tingitud tagajärgi; <i>raadates veekogu piiranguvööndis metsamaad likvideeritakse ka eituskeeluvöönd piiranguvööndi metsamaal.</i></p> <p>21. Paljude tööstus- või tootmistegevustega (sh sooja tootmine) kaasneb keskkonnahäiring (nt lõhn, müra, tolm, muu õhusaaste jms) keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule. <i>Tööstus/tootmine tuleks planeerida tiheasustusest piisavalt eemale (piisav vahemaa KSH käigus).</i> Defineerida suurema ja väiksema häiringuga tegevused koos reeglitega.</p>	<p>12. Jääkreostusalade ulatust, mõjutatud keskkonna piire ja riske hinnatakse KSH aruande koostamise käigus ,</p> <p>13. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>14. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>15. Ettepanekuga arvestatakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>16. . KSH VTK-d täiendatakse vastava punkti osas ning KSH aruande raames teostatakse Natura hindamine.</p> <p>17. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>18. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>19. Antud ettepanekuga arvestatakse ÜP koostamise käigus;</p> <p>20. -.23. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>22. Vastavalt <i>Atmosfääriõhu kaitse seadusele</i> määratakse mürakategooriad tekstis vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I kategooria – virgestusrajatise maa-alad; • II kategooria – haridusasutuse, tervishoiu- ja

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p><i>Võimalusel kasutada puhveralasi suurema/väiksema heite/keskkonnahäiringuga ala ja elanike/laiema üldsuse poolt igapäevaselt kasutatavate alade vahel.</i></p> <p>22. Määrata müra normtasemete kategooriad, lähtuvalt hetkeolukorras millised on piirkondade praegused müratasemed, kas esineb probleeme, kas kavandatavad normtasemed on saavutatavad, kas on vajalik eesmärkide saavutamiseks reserveerida maad (müratõkete ja vallide tarbeks);</p> <p>23. KSH-s peab olema käsitletud: põhjavesi, pinnavesi, sadevesi, üleujutuspiirkonnad, jääkreostus, arendusest tulenev mõju eelnevatele. Vajalik esitada nitraaditundlikud alad, kaitsmata põhjaveega alad, inimtegevuse suhtes tundlikumad alad.</p> <p>24. KSH koostamise käigus selgitada, kas varasemalt on esinenud probleeme kiirguse osas (radoonisisaldus pinnases üle normtaseme) ja vajaks suuremat tähelepanu.</p> <p>25. Vajalik selgitada kas ja kuhu oleks vajalik rajada kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskoht, millised on vajalikud tingimused selle rajamiseks.</p> <p>26. Palume ÜP koostamisel ja KSH-s arvestada teie haldusterritooriumil esineda võivate üleujutusohutudega ning kliimamuutustega kaasnevate võimalike riskidega (veetaseme tõusust ja sademete rohkusest tingitud</p>	<p>sotsiaalhoolekandeesutuse ning elamu maa-alad, rohealad;</p> <ul style="list-style-type: none"> • III kategooria – keskuse maa-alad; • IV kategooria – ühiskondliku hoone maa-alad; • V kategooria – tootmise maa-alad; • VI kategooria – liikluse maa-alad. <p>24. Ettepanekuga arvestatakse KSH aruande koostamise käigus;</p> <p>25. Teemasid käsitletakse ÜP ja KSH aruande koostamisel;</p> <p>26. KSH VTK ptk Saaremaa valla üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju on esitatud, et KSH aruande koostamisel hinnatakse kliimamuutustest tulenevaid võimalikke mõjusid.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
	<p>üleujutuste võimendumine, tormide tugevnemine ja sagenemine, ranna- ja kaldaerosiooni kiirenemine, maalihete esinemine ning linnaliste asumite soojussaarte efekt) ja nende maandamise võimalustega. Soovitame tutvuda Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud üleujutusega seotud riskide maandamiskava ja kliimamuutustega kohanemise arengukavaga.</p>	
Keskkonnaministeerium	<p>Keskkonnaministeeriumi allasutuseks on Maa-amet, kes annab seisukoha maardlate osas ning Keskkonnaamet kui kohalike olude tundja. Keskkonnaministeeriumi hinnangul on piisav, kui kõnealuse üldplaneeringu koostamisel lähtutakse kaasamisel ja koostöö tegemisel põhimõttest, et kui meie haldusala ametiasutusel on pädevus esitada ettepanekuid ja kooskõlastusi, siis ei ole vaja seisukohti dubleerida ning pöörduda sama küsimusega Keskkonnaministeeriumi poole. Kui määruse § 3 punkt 3 ei rakendu, kuid leiame sellegipoolest, et Saaremaa valla üldplaneering käsitleb teemasid, mille osas Keskkonnaministeeriumi allasutustel puudub seisukoha andmiseks volitus või pädevus, palume tuua kaaskirjas välja põhjendused, miks oodatakse täiendavalt Keskkonnaministeeriumi kaasatust üldplaneeringu koostamise protsessi.</p>	<p>KSH VTK ptk <i>Eeldatavalt mõjutatavad isikud, organisatsioonid ja asutused</i> on esitatud Maa-amet ja Keskkonnaamet mõjutatavate asutuste ja organisatsioonide nimekirjas ning Saaremaa vallavalitsus on esitanud KSH VTK ja ÜP lähteseisukohad oma 19.10.2018 kirjaga nr 5-2/7143-1.</p> <p>Arvestatakse allasutuste poolt esitatud ettepanekute ja kommentaaridega.</p>
Lennuamet	Lennuamet palub Kuressaare linna ja selle lähiümbruse hoonete kõrguspiirangu määramisel arvestada, et linn paikneb Kuressaare lennuvälja lähiümbruse	Ettepanekuga arvestatakse ÜP koostamisel, sh lähtutakse ÜP koostamisel kehtivast

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
	piirangupindadega kaetud alal. <i>Lennuvälja lähiümbruse piirangupindade ulatusega on võimalik tutvuda Maameti geoportaali lennukaardi rakenduses.</i>	seadusandlusest, sh <i>lennuseadusest</i> (RT I, 12.12.2018, 50).
Maanteeamet	<p>Esitas algatamisteate saamisel ÜP teedevõrgu kujundamiseks, liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramiseks ja KSH VTK koostamiseks seisukohad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planeeringus käsitleda riigiteede kaitsevööndite laiuseid (50 m) ja tee kaitsevööndis (30 m) kehtivaid piiranguid (EhS § 71 lg 2). Tänavate puhul arvestada EhS § 71 lg 3 sätestatuga. 2. Alevikke läbivaid riigiteid käsitletakse tänavatena (EhS § 71 lg 3). Välja kujunemata hoonestusjoone ja linliku keskkonna puudumise tuttu ning tee funktsioonist lähtuvalt teeb amet ettepaneku määrata järgmiste riigiteede kaitsevööndi laiuseks 20 m äärmise sõiduraja välimisest servast: <ul style="list-style-type: none"> - Kuressaare linnas riigitee nr 76 Kuressaare ringtee; - Nasva alevikus riigitee nr 77 Kuressaare–Sääre; - Salme alevikus riigitee nr 77 Kuressaare–Sääre km 18,78-20,2 (alates Tiigi teest) ainult vasakul poolel; - Leisi alevikus riigitee nr 79 Upa–Leisi km 35,47-36,35 (Kooli tänavani); - Aste alevikus riigitee nr 86 Kuressaare–Võhma–Panga; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ÜP joonistel seadusest tulenevaid teede ja raudteede kaitsevööndeid ei esitata, üldplaneeringu tekstis (ja vajadusel joonisel) tuuakse välja vaid erisused, kui täpsustatakse seaduses esitatud kaitsevööndit. ÜP koostamisel täpsustatakse linnalise liikluskeskkonna kaitsevöönd. 2. Esitatud tingimuste kohta on võimalik Saaremaa vallas võtta seisukoht ÜP koostamise käigus. Tingimuste üle arutlemiseks võib olla vajalik korraldada arutelu Maanteeameti esindajatega. <p>Ülejäänud esitatud ettepanekuid käsitletakse ÜP koostamise käigus.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<ul style="list-style-type: none"> - Valjala alevikus riigitee nr 21159 Valjala–Kallmäe km 0,35-1,38 (alates Kooliteetänavast) vasakul poolel ning km 0,17-1,25 paremal poolel (alates Reovee teest); - Kihelkonna alevikus riigitee nr 21102 Mustjala–Kihelkonna–Tehumardi km 16,11-16,82. <p>3. Kui olemasoleva hoonestusjoone jätkub väljaspool tiheasustusala, kaalub Maanteeamet omavalitsuse põhjenduste alusel EhS § 71 lg 2 tuleneva kaitsevööndi laiuse vähendamist. Peale planeeringu kehtestamist on vajalik kaitsevööndi laiuseid kajastav joonis esitada Maanteeametile GIS või CAD formaadis;</p> <p>4. ÜP määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Kui aga kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, siis määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.</p> <p>5. Soovitatakse müratundlikke alasid/ objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida;</p> <p>6. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele, määrata tingimus:</p>	

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<ul style="list-style-type: none"> - kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja teeregistrisse kandmiseks; - kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uutel moodustatavatel KÜ-del puudub õigus igähel eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt. <ol style="list-style-type: none"> 7. Riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel DP kohustuseta alal, tuleb reeglina juurdepääsuks kasutada kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega; 8. Terviklike ruumilahenduse saavutamiseks riigiteelt juurdepääsude kavandamisel selgitada välja avalik huvi ning vajadusel määrata DP kohustus; 9. Jalgratta- ja jalgteed tuleb määrata väljapoole riigitee transpordimaad. Täpsustada ruumivõimalused kergliiklusteede rajamiseks eramaadel; 10. Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb suurendada kaevandatavatele aladele juurdepääsuteede, kaasa arvatud riigiteede kandevõimet või viia need muul moel liikluskoormusega vastavusse; 11. Kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise 	

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p>sõiduraja välimisest servast, siis määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga;</p> <p>12. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud tehnoloogiline võõnd, sh seatud tingimused;</p> <p>13. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust. Tingimuste määramisel tagada ühistranspordiga ligipääsetavus;</p> <p>14. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks üldjuhul ei juhita arendusalade sademevett riigitee kraavidesse;</p> <p>15. Tehnovõrkude kavandamist riigitee transpordimaale tuleb vältida, kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks;</p> <p>16. Planeeringut koostades tuleb soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, vähendades sellega transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa</p>	

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<p>liiklusõnnetuste ja liiklusummikute ärahoidmisele.</p> <p>17. Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada, et kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.</p> <p>18. Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi kogujateede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale teele;</p> <p>19. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse;</p> <p>20. Vältida planeeringulahedust, mis tingib vajaduse hajaasustusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks;</p> <p>21. Põhimaanteedele uusi samatasandilisi ristumiskohti mitte kavandada. Kohalike teede liitumine põhimaanteedega toimub ainult üldplaneeringuga kavandatud eritasandiliste ristumiskohtade (sõlmede) kaudu. Arvestada, et olemasolevad üksikute kinnistute ristumiskohad säilivad senise maakasutuse tarbeks ega jää pikas perspektiivis kasutusele;</p> <p>22. Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korra kohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku</p>	

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
	<p>kasutusega alade, planeerimisel (puhkealad, supluskohad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja alaga samal teepoolel;</p> <p>23. Töös kasutada riikliku teeregistri põhiseid teede nimetusi ja numbreid (<i>seisukohtade kirjas esitatud mitmed allikad, mida töö tarvis kasutada</i>).</p>	
	<p>Esitas LS ja KSH VTK kooskõlastamisel järgmised ettepanekud ja tähelepanekud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vajalik hinnata riigiteede rekonstrueerimise vajadust ja vajalikke kitsendusi. 2. Vajalik esitada kaevandamisalad ja piirkonnad, kus võiks tulevikus maavara kaevandada ning anda võimalikud kitsendused. 	<p>Esitatud ettepanekutega arvestatakse KSH aruande koostamise käigus.</p>
Maaeluministerium	<p>Esitas LS ja KSH VTK kooskõlastamisel järgmised ettepanekud ja tähelepanekud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Täpsustada puhtaveelise veekogu mõistet. 2. Täiendada peatükis „Saaremaa valla üldplaneeringu seosed muude strateegiliste planeerimise dokumentidega“ loetelu Saare maakonna kalanduspiirkonna arengustrateegia 2014-2020+; 3. Täiendada peatükki „Eeldatavalt mõjutatavad isikud, organisatsioonid ja asutused“ loetelu Põllumajandusuuringute Keskuse ja MTÜ Saate Kalandus-e võrra. 	<p>Arvestatakse tehtud parandusettepanekutega KSH VTK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tekstist eemaldatud viide „maaparandusest rikkumata“, kuivõrd tõepoolest ei pruugi veekogude mittehea seisund olla tingitud maaparandusest. Sõnastuse täpsustus: Loodusväärtust omavad raietest puutumata vanemad metsad (nn põlismetsad), suuremad looduslikus seisundis olevad märgalad, poollooduslikud rohumaad ehk niidud ning heas seisundis veekogud. 2. Täiendatakse vastavat peatükki. 3. Täiendatakse vastavat peatükki.

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestada Saaremaa ÜP koostamisel riikliku tähtsusega põllumajandusmaadega ning maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga, mis käsitleb väärtuslikku põllumajandusmaad ja selle kaitsetingimusi. Pöörata erilist tähelepanu väärtusliku põllumajandusmaa kui taastumatu loodusressursi kaitsemeetmetele. 2. Põllumajandusmaa massiivide ruumiandmete õigsuse tagamiseks ning planeeringumenetluses riikliku ja kohaliku tähtsusega väärtuslike põllumajandusmaade kaardistamisel palutakse koostööd teha Põllumajandusuuringute Keskuse ja Põllumajandusametiga. 	<p>Väärtuslike põllumajandusmaade alusandmetena kasutatakse Saare maakonnaplaneeringu kaardikihte ning arvestatakse vastavaid kaitsemeetmeid. Täiendavalt tehakse koostööd Põllumajandusuuringute Keskuse ja Põllumajandusametiga.</p> <p>ÜP koostamise raames täpsustatakse väärtuslike põllumajandusmaade kaitse- ja kasutustingimusi ning alade piire</p>
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	<p>Esitas järgmised ettepanekud Saaremaa valla ÜP-le ja KSH VTK-le:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kaaluda lisaks maakonnaplaneeringus esitatud tuuleenergia aladele ka võimalust laiendada taastuvenergiaks sobilike arendusalade ja arenduspiirkondade loendit. 	<p>ÜP koostamisel analüüsitakse uusi sobilikke alasid tuuleenergia kasutuselevõtuks ning seejuures tehakse koostööd Kaitseministeeriumiga.</p>
Muinsuskaitseamet	<p>Esitas järgmised ettepanekud Saaremaa valla ÜP-le:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kinnismälestiste kaitsevööndiks on 50m (Muinsuskaitseaduse § 25 lg 3); 2. Mälestistel ja mälestise kaitsevööndis kehtivad muinsuskaitseadusest tulenevad kitsendused (Muinsuskaitseaduse § 24 ja § 25); 3. Muinsuskaitseameti kirjaliku loata kinnismälestisel keelatud: 	<p>Seadusest tulenevaid nõudeid ei dubleerita koostatavasse planeeringusse.</p> <p>ÜP koostamise käigus koostatakse vajadusel muinsuskaitse eritingimused maa-ala muutmisel, kus paikneb muinsuskaitseala või selle kaitsevöönd (selgub ÜP koostamise käigus).</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
	<ul style="list-style-type: none"> - Mullatööd ja maaharimine; - Siseruumis avatud arhitektuursete ja konstruktiivsete elementide ja detailide eemaldamine ja rikkumine ning konstruktsioonide alsest asukohast eemaldamine, katmine või nende muul viisil rikkumine; - Teede, trasside ja võrkude rajamine. <p>4. Muinsuskaitseameti kirjaliku loata kinnismälestise kaitsevööndis keelatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ehitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine, muud mulla- ja kaevetööd ning maaparandustööd; - Kinnismälestiste vaadeldavuse sulgemine. <p>5. Üldplaneeringuga maa-ala muutmisel, kus paikneb muinsuskaitseala või selle kaitsevöönd on vajalik koostada ÜP eritingimused. Eritingimusi ei pea koostama Muinsuskaitse nõusolekul juhul, kui kavandatav tegevus ei muuda oluliselt väljakujunenud ruumilist olukorda või muinsuskaitseala säilimist ja vaadeldavust.</p> <p>6. Üldplaneeringus peaks käsitlema mälestiste ja vanalinna muinsuskaitsealal hoonete kasutuses hoidmine ja kasutuseta hoonetele uue funktsiooni leidmine;</p> <p>7. Oluline on planeeringutega tagada ka soodsad eeldused ja võimalused kultuuripärandi säilimiseks;</p> <p>8. Saaremaa valla territooriumil asub 94 väärtuslikku 20. sajandi arhitektuuri inventeerimisel kaardistatud hoonet, mida soovitame säilitada ja hoida nende arhitektuurset väärtust läbi üldplaneeringus miljööväärtuslikuks alaks või väärtuslikuks</p>	<p>Töö käigus selgitatakse täiendavaid võimalikke kultuuriväärtusi ning nende säilitamise meetmeid.</p> <p>ÜP koostamise käigus kaalutakse miljööväärtuslike alade määramist ja/või või väärtuslikuks üksikobjektiks tunnistamist. ÜP koostamisel kaalutakse XX sajandi arhitektuuripärandi ja pärandkultuuriobjektide kaitse alla võtmist kohalikul tasemel – üksikobjektide määramist ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmist koos ressursside leidmisega kavandatu elluviimiseks.</p> <p>Tulevikus algatatavad detailplaneeringud ja projekteerimistingimused kooskõlastatakse Muinsuskaitseametiga.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
	<p>üksikobjektiks tunnistamise. Saaremaa vallal võtta seisukoht ÜP koostamise käigus.</p> <p>Muinsuskaitseamet juhtis oma kirjaga tähelepanu järgmistele analüüsimist vajavatele teemadele ja vajadusele hinnata planeeringu elluviimisega kaasnedavad võivad mõjusid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus; - võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad; - olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad; - ajalooliselt väärtuslikud objektid, sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähised jne ning nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine; - maastikupilt, sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine; - väärtuslike maastike piiride täpsustamine; - kultuurilise eripära säilimine talude planeeringutes, ehitistes, rajatistes, aedades, parkides jm. 	<p>Muinsuskaitseameti kirjas välja toodud teemasid käsitletakse ÜP koostamise käigus ja KSH aruandes „Maastik ja kultuuripärand“ valdkonna all. Samuti tuuakse välja täiendavaid leevendavaid meetmeid kultuurikeskkonna säilimise tagamiseks.</p> <p>Kaitsevööndite võimaliku täpsustamise osas konsulteeritakse ÜP koostamise raames maakonna vaneminspektoriga.</p> <p>KSH VTK ptk „Saaremaa valla üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju“ on esitatud kohustuslikud teemad, mida käsitletakse sotsiaalsete mõjude hindamise käigus, sh on nimetatud kultuuripärand.</p>
Põllumajandusamet	<p>Põllumajandusamet esitas oma kirjas põllumajandusameti jaoks olulise info, millega peab arvestama ÜP koostamiseks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ÜP koostamise ülesannete ja lähteseisukohtadena oleks nimetatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavate meetmete määramine (süsteemide terviklikkuse säilitamine); 	<p>Vastused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Täpsustatakse ÜP lähteseiskohti. 2. ÜP ja KSH aruande koostamisel lähtutakse kehtivast seadusandlusest. 3. Väärtuslike põllumajandusmaade alusandmetena kasutatakse Saare maakonnaplaneeringu kaardikihte ja põllumajandusmassiivide registri andmeid ning arvestatakse vastavaid

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<ol style="list-style-type: none"> 2. ÜP koostamisel on oluline lähtuda <i>Maaparandusseaduses</i> sätestatud nõuetest. 3. Kõik põllumajandusmassiivid pindalaga alates 2 ha kaardistatakse ja kantakse loodavasse põllumajandusmassiivide registrisse, kohalik omavalitsus võib ülejäänud põllumajandusmassiivide kaardile kantud põllumajandusmaa massiividest (mi ei ole riikliku tähtsusega) omal äranägemisel veel omakorda määrata kohaliku tähtsusega põllumajandusmaa massiivid. 4. Koostatavate piirangut põhjustavate objektide kaartidele lisada maaparandussüsteemi rajatiste asukohad, mis selgitaksid kitsenduste asukohta. 5. ÜP koostamisel pakkuda välja millised on ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused maaparandushoiualadel, eelkõige nendel aladel, kus kavandatakse maakasutuse ning ehitusõiguse muutmist. 	<p>kaitsemeetmeid. ÜP koostamisel kaalutakse kohaliku tähtsusega põllumajandusmaade määramist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ÜP raames koostatavate kaartide koostamisel lähtutakse esitatud seisukohast. 5. ÜP koostamisel analüüsitakse nimetatud teemasid.
Päästeamet	<p>Esitas järgmised ettepanekud Saaremaa valla ÜP-le ja KSH VTK-le:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ÜP-s tuleb ette näha tuletõrje veevarustus; 2. ÜP seletuskirjas ja joonistel on oluline märkida tuletõrje veevõtukohtade asukohas, juurdepääsud, -tüübid, -kitsendused ja tingimused rajamise kohustuse kohta. 	<p>Esitatud ettepanekuga arvestatakse ÜP ja KSH aruande koostamisel. Üldplaneeringus esitatakse joonisel tuletõrje veevõtukohtad, tekstis käsitletakse juurdepääsu tingimused, võimalikud kitsendused ja rajamise kohustus.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
Päästeamet Lääne päästkeskus	Annab teada, et on võtnud teadmiseks Saaremaa Vallavalitsuse poolt algatatud ÜP ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise koostamise ning edastab lähteseisukohad eraldi otse valda juhendmaterjalina.	ÜP koostamisel arvestatakse Päästeameti juhustega niivõrd, kui see on ÜP täpsusastmes võimalik.
Pöide osavald	<p>Esitas järgmised ettepanekud Saaremaa valla ÜP lähteseisukohtadele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Esitati mitmed sotsiaaleluruumidega seonduvad probleemid ja neist tulenevad ettepanekud arengukava koostamiseks, nt: <ul style="list-style-type: none"> - Kriisikava väljatöötamine; - Avalike ujumiskohtade korrashoid; - Vabatahtliku tegevuse toetamine; - Säilitada Tornimäe põhikoolis vähemalt I ja II kooliaste; - Ehitada lõplikult välja Tornimäe rahvamaja keldrikorrus; - Tagada toimiv transporditeenus; - Algatada Tornimäe keskuse detailplaneering, läbi mille oleks võimalik tegeleda elamuehitusega jms; - Säilitada, hoida ja parendada Kübassaare looduslaagrit, Koigi mõisaparki, Koigi matkarada, Pöide terviserada, Mihkel Ranna dendraariumit, Tornimäe ja Pöide kirikut, Kahutsi maalinna jt. olulisi kultuuriväärtuslikke või muinsuskaitseobjekte; - Jms. 	<p>Esitatud ettepanekud on suuresti suunitletud Saaremaa valla arengukava koostamiseks, olles seetõttu valdkonnaspetsiifilised. Üldplaneeringu eesmärgiks on kogu valla territooriumi ja selle osa ruumilise arengu põhimõtete ja suundumiste määratlemine (<i>planeerimisseadus § 74 lg 1</i>).</p> <p>Üldplaneeringuga lahendatavad ülesanded on esitatud <i>planeerimisseaduse § 75</i>, jäädes üldisemale tasemele, kui esitatud ettepanekutes kirjeldatud. Esitatud teemadega arvestatakse ÜP koostamisel, kuid ÜP lähteseisukohti ja KSH VTK-d nende osas ei täiendata.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
Rahandusministeerium	<p>Esitas järgmised ettepanekud Saaremaa valla ÜP-le ja KSH VTK-le:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pöörata tähelepanu rohelise võrgustiku temaatikale, mida maakonnaplaneeringus avatud ei ole. Lähtuda maakonnaplaneeringus toodud tingimustest, mis aitavad tagada rohevõrgustiku terviklikkuse ja sidususe maakondlikul tasandil. 	<p>Esitatud ettepanekut arvestatakse ÜP koostamise ja KSH aruande koostamise käigus. Täpsustatakse maakonnaplaneeringu rohevõrgustiku piire ja vajadusel kasutamistingimusi.</p>
Terviseamet	<p>Esitas järgmised ettepanekud Saaremaa valla ÜP-le ja KSH VTK-le:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tuleb arvestada joogivee ressursi olemasolu ja joogivee kvaliteedi nõuetega; 2. Piirkonnas paiknevad veekogud, mida kasutatakse elanike poolt suveperioodil suplemiseks (nii ametlikud kui mitteametlikud) peavad vastama Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määrusele nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“; 3. Määrata Saaremaa valla maa-alal atmosfääri kaitse seaduse § 7 järgsed mürakategooriad ning alad, kus tuleb tagada liiklus- ja tööstusmüra siht- ja piirväärtused; 4. Amet ei soovita müra- ja saastetundlike objektide planeerimist tiheda liiklussagedusega teede lähedusse. Uute teede projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning et tagatud oleksid kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid. Uute sotsiaalobjektide planeerimisel tuleb hinnata, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. -2. KSH aruandes tuuakse välja võimalikud olulised keskkonnamõjud. Kui töö käigus selgub oluline keskkonnamõju valdkonnas, mida seisukohas toodud õigusakt puudutab, siis arvestatakse vastavas õigusaktis toodud nõuetega. 2. ÜP kaardile kantakse valla maadel paiknevad supluskohad. 3. Vastavalt <i>Atmosfääriõhu kaitse seadusele</i> määratakse mürakategooriad tekstis vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele järgmiselt: <ul style="list-style-type: none"> • I kategooria – virgestusrajatise maa-alad; • II kategooria – haridusasutuse, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeasutuse ning elamu maa-alad, rohealad; • III kategooria – keskuse maa-alad;

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seisukoht teemadele
	<p>millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad objektide rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad ÜP joonistele.</p> <p>5. Tootmistevõime planeerimisel tuleb planeerida ka piisav puhverala elamu- ja tööstusala vahele, leevendamaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed.</p> <p>6. Uute kergliiklusteede planeerimisel arvestada võimaliku valgusreostusega ning vajadusel kavandada leevendusmeetmed.</p> <p>7. Kaitsevöönditesse mitte planeerida uusi elamuid ja sotsiaalobjekte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IV kategooria – ühiskondliku hoone maa-alad; • V kategooria – tootmise maa-alad; • VI kategooria – liikluse maa-alad. <p>4.-5. ÜP koostamisel võetakse arvesse Terviseameti ettepanekuid ning arvestab seisukohtadega ÜP koostamisel.</p> <p>6. Lähtuvalt <i>planeerimisseaduse</i> § 75 on üldplaneeringu ülesandeks liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine. Täpsemad kergliiklusteede rajamisega kaasnevad mõjusid ja leevendusmeetmeid käsitletakse detailplaneeringutes ja nende KMH/KSH-des.</p> <p>7. Tegemist on seadusandlusest tuleneva nõudega, kaitsevööndite vähendamisel arvestatakse kaasneva keskkonnahäiringuga (nt lõhn, müra, tolm, muu õhusaaste jms) keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, tagades vastavad normtasemed.</p>
MTÜ Eesti Erametsaliit	<ul style="list-style-type: none"> • Planeerimisseaduse kohaselt tuleb üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi erinevatest etappidest metsaomanikke, kelle õigusi planeering võib puudutada kaasata planeerimisseaduse § 81 lõike 1; § 82 lõike 4; § 85 lõike 1; § 87 lõigete (1) ja (5); § 88 lõigete (1) ja (3) sätteid jälgides. 	<p>ÜP ja KSH koostamise raames analüüsitakse asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuise eest või tuleohtu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmise vajadust.</p>

Planeerimisseaduse § 76 lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud	Kokkuvõtte Saaremaa valla üldplaneeringu (ÜP) lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) väljatöötamise kavatsuse (VTK) kohta esitatud ettepanekutest	Seiskoht teemadele
	<ul style="list-style-type: none"> • Planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punkti 21 kohaselt on üldplaneeringu üheks ülesandeks asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine. Planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punkti 21 alusel ei saa planeeringuga lageraiet keelata, saab seada piiranguid langi suuruse ja raievanuse osas. Lisaks eeldab senisele metsanduslikule tegevusele piirangute seadmine Metsaseaduse § 231 alusel metsaomanikega kokkuleppe saavutamist. • Planeeringute käigus tehtud piirangute tulemusel omanikule saamata jäänud tulu kompenseerida sarnaselt Natura alal tehtud piirangutele. 	<p>Selliste vajaduste ilmnemisel teavitatakse metsaomanikke ning tehase nendega koostööd kokkulepete saavutamiseks.</p>